

İlçeye yönelik ekonomik ve sosyokültürel etkileri bakımından Çay Meslek Yüksekokulu*

Sorumlu Yazar/
Corresponding Author:

Hüseyin Koçak
Prof. Dr.
Afyon Kocatepe Üniversitesi
kocak@aku.edu.tr
0000-0003-2648-4384

Murat Gencer
Doktorant
Afyon Kocatepe Üniversitesi
muratgencer.mgm@gmail.com
0000-0001-6417-2272

Fatma Zehra Durna
Doktorant
Afyon Kocatepe Üniversitesi
f.zehra_durna@gmail.com
0000-0001-8857-6714

Öz

Yükseköğretim kurumları kuruldukları bölgeyi sosyal, kültürel ve ekonomik yönden etkilemektedir. Çalışmada, Meslek Yüksekokullarının (MYO) buldukları bölgeye yönelik olumlu/olumsuz etkileri açısından Afyonkarahisar İlinin Çay İlçesindeki Çay MYO'ya odaklanılmaktadır. Çay'da yaşayan halk ile bu MYO arasında etkileşim olduğu, Çay halkının bu kurumu desteklediği, bu kurumun da ilçenin ekonomik ve sosyokültürel yapısını olumlu etkilediği düşünülmektedir. Etkilerin boyutunu ortaya koyabilmek adına esnaf dâhil yerel halktan on kişilik bir örneklem grubuyla, yarı yapılandırılmış mülakat tekniği kullanılarak bizzat yazarlar tarafından görüşmeler yapılarak veri toplanmıştır. Elde edilen bulgular neticesinde Çay MYO'nun yöreye/ilçeye sosyal, kültürel ve ekonomik katkıları ortaya konmuştur. MYO'ların buldukları bölgeye etkileri noktasında Çay MYO'nun değerlendirilmesi çalışmanın özgün yönünü oluşturmaktadır. Çalışmada, konunun bazı paydaşlarıyla yapılan görüşmeler doğrultusunda, bu paydaşların ilçenin ekonomik, sosyal ve kültürel yönden gelişimine etkisi üzerinde durulmaktadır.

Anahtar Kelimeler:

Meslek Yüksekokulu, Kentsel Gelişme, Yükseköğretim, Çay İlçesi.

JEL Kodları:
A13, I, O, Z1.

Çay Vocational School in terms of its economic and sociocultural effects on the district

Abstract

Higher education institutions socially, culturally, and economically affect the region where they have been established. This study focuses on the Çay Vocational School in Çay, Afyonkarahisar, in terms of the local positive or negative effects of the vocational schools on the region. We have hypothesized that there is a link between Çay's local population and the vocational school as locals contribute to the Çay Vocational School's institutional development. In return, the school positively affects the economic and sociocultural structure of the city. To reveal the extent of these effects, we conducted semi-structured interviews. The sample of this field study consists of ten local people, including merchants. This research's findings have pointed out the school's social, cultural, and economic contributions to the region and city. The originality of this study derives from the evaluation of Çay Vocational School regarding the effects of vocational schools on their respective region where they are located in. The study concludes the contribution of these stakeholders to the development of the district through the interviews.

Keywords:

Vocational School, Urban Development, Higher Education, Çay District.

JEL Codes:
A13, I, O, Z1.

* Bu çalışma, 3. Uluslararası Bölgesel Kalkınma ve Üniversitelerin Rolü Sempozyumu'nda sunulan "Çay Meslek Yüksekokulu'nun Çay İlçesine Ekonomik ve Sosyal Açıcıdan Katkıları" başlıklı bildirinin saha çalışması yapılarak güncellenmiş halidir.

Extended Summary

Universities are partly autonomous institutions that are affiliated with a governmental board, which can be managed under the provision of legislation. Moreover, as a result of their universal concept, they have a responsibility to contribute to the community. To do so, both higher education institutions in the city centers and vocational schools in remote areas may have independent and unique scientific processes. With this scientific process, institutions are striving to raise knowledgeable people shaped by science.

Universities should consciously fulfill the duties and responsibilities of the society they belong to. Societal transformations should be interpreted correctly after an evaluation of production and relations depending on the progress and other transformations in political, economic, cultural, and social processes. These processes create an environment in those universities, vocational schools, and society interact and affect each other. For this instance, there are various views to the contribution of higher education institutions to the district development in which they are established. One of the approaches supports that higher education institutions should take place only in metropolitan areas that are adequate in terms of infrastructure and academic staff. The point behind this argument is that establishing higher education institutions in large non-urban settlements with different sociocultural structures and inadequate infrastructure is considered a mistake and a waste of resources. This approach may be classified as an elitist approach, although there are some justifications for its essence. The other approach argues that higher education institutions locally contribute to district development. Accordingly, the necessity of establishing higher education institutions in such locations is emphasized to contribute to developing the relatively underdeveloped regions of Türkiye. In this study, we attempt to reveal which of these two competing approaches may have more explanatory power in terms of regions realities. At this point, both of the approaches need a detailed examination.

There is a Vocational School in Çay, Afyonkarahisar. We have hypothesized that there is a link between Çay's local population and the vocational school as locals contribute to the Çay Vocational School's institutional development. In return, the school positively affects the economic and sociocultural structure of the city. In order to reveal the extent of these effects, we have conducted semi-structured interviews. The sample of this field study consists of ten local people, including tradesmen. This research's findings have pointed out the school's social, cultural, and economic contributions to the region and city. The originality of this study derives from the evaluation of Çay Vocational School regarding the effects of vocational schools on their respective region where they are located in. The study concludes the contribution of these stakeholders to the development of the district through the interviews.

Consequently, we have revealed that the Vocational School has social, cultural, and economic contributions to the region. In addition, it has been observed that the local people have a positive attitude towards the Vocational School and its students. The interviews indicate that the number of departments and individuals in the Vocational School should be augmented. In conclusion of this improvement, the locality will be developed in many dimensions, especially in economic and social areas.

The originality of the study has derived from the evaluation of Çay Vocational School in terms of the effects of vocational schools' local effects on regions. We have also enriched the research through interviews as well as theoretical discussions. The study aims to be a guide for future studies. In the scope of this study, the social, cultural, and economic aspects of Vocational Schools are evaluated by considering interviews. In future studies, the other specific aspects of Vocational Schools, such as education, policy, and employment, should be examined.

Giriş

Eğitim, toplumların gelişmelerini ve ilerlemelerini sağlayan aynı zamanda dünya üzerinde gelişmişlik düzeylerini belirleyen en önemli parametrelerden birisidir. Ülkelerin kalkınması ile o ülkede yaşayan insanların eğitim süreçlerini takip etmesi ve yararlanması arasında çok yakın bir ilişki söz konusudur. Bilginin her geçen gün önem ve değer kazandığı bugünlerde, nitelikli insan gücünün yetiştirilmesinin, kentin ve kentsel sürecin büyüme ve gelişmesine hızlı bir ivme kazandırdığı bir gerçektir. Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde, *nitelikli ara eleman* eksikliği sanayi ve hizmet sektöründeki en büyük eksikliklerden biri olarak görülmekte ve değerlendirilmektedir.

Tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'nin de ihtiyacı olan nitelikli ara elemanların büyük bir kısmı, Meslek Yüksekokulları'ndan (MYO) karşılanmaktadır. Kimi ülkelerde bu ihtiyacı karşılamak için süreç bütüncül biçimde ve birbirini tamamlayacak şekilde ilköğretimden yükseköğretime kadar yürütülürken, kimi ülkelerde bazı sıkıntılar yaşanmaktadır. Türkiye'de hali hazırda eğitim öğretime devam eden MYO'ların yükseköğretim programları arasında karşılaştığı çeşitli problemler nedeniyle yeterince verim ve kalite sağlanamamaktadır. Bir bütün olarak süreci kapsayan tüm bu konularda yeni oluşumlara ve yönetim modellerine ihtiyaç hissedilmektedir.

Başka bir yönden üniversiteler, inşa edildikleri yerleşim alanları içerisinde gerçekleştirdiği harcamalar ve

kurumsal olarak sağladıkları personel istihdamıyla birlikte yörelerinin/bölgelerinin en önemli kurumlarından birisi haline gelmektedirler. Yükseköğretim kurumları, öğretim elemanları ve öğrencilerin her türlü kişisel ve toplumsal hizmetlerinin giderilmesi noktasında yaptıkları mal ve hizmet talepleri ile bölgenin ve kentin gelir ve istihdam durumunu pozitif yönde etkilemektedir. Dolaylı olarak üniversiteler, içerisinde yer aldıkları şehirlerin iktisadi ve sosyal yapısını değiştirmektedir.

Bu çalışma Çay MYO'nun ilçeye sunduğu kentsel, sosyal ve ekonomik gelişmelerin nitelik ve niceliğini belirleyecek tespitlere imkân tanımaktadır. Genel olarak eğitimin ve özel olarak da yüksek eğitim ve öğretimin genel problemleri bu çalışma sınırları içerisinde yer almaktadır. Çünkü çalışma MYO'lar özelinde Çay MYO'ya ait sorun, tespit ve önerileri barındırmaktadır.

1. Kavramsal Çerçeve ve Tarihsel Süreç

Çalışmanın daha rahat ve kolay şekilde anlaşılması ve açıklanması için metnin içerisinde yer alan bazı kavramların ve konuların açıklanmasında fayda vardır. Bu hususta öncelikle kent, kentsel mekân, kentsel gelişme, üniversite ve eğitim gibi çalışma açısından değer barındıran kavramlar üzerinde durulması önem gerektirmektedir.

Latince'deki *universitas* kavramı etimolojik olarak, halkın bilgisi dâhilinde olmayan ve spekülasyonların hakkında bilgi sahibi olmak ve aktarmak için bir araya gelen öğretmen ve öğrencilerin meydana getirdiği kurumlara verilen ismi karşılık gelmektedir. Bu kavrama tarihsel olarak ilk kez, eski Yunan ve Hindistan uygarlıklarında karşılaşılsa da günümüz anlamına rastgelen ilk örneklerinin 12. yüzyılın başlarında Bologna ve Paris'te görüldüğü kabul edilmektedir (Uzunçarşılı, 1988, s. 1). Üniversite kavramı anlam bakımından revize olmuş ve olmaya devam eden bir kelime olup bunun nedeni ise değişmelere ve gelişmelere açık bir süreci bünyesinde barındırıyor olmasından kaynaklanmaktadır.

Eğitim kurumları ülkelerin bilim başta olmak üzere, ekonomik, kültürel ve toplumsal gelişmelerinde önemli role sahiptir. Bu kurumlar toplumun çeşitli yönlerden gelişmesini sağlamakla birlikte, mekansal anlamda da birtakım değişimleri beraberinde getirmektedir. Toplumsal değişimde ve kalkınmada işlev gören eğitim kurumları içerisinde üniversitelerin önemli bir yeri bulunmaktadır. Nitelikli bireylerin yetişmesi, teknolojinin gelişmesi, liderlik vasfının oluşması, girişimci bireylerin ortaya çıkması ve milli birlikteliğin sağlanması gibi birçok noktada üniversitelerin faydalarını görmek mümkündür (Akengin ve Kayı, 2013, s. 503).

Üniversiteler, iki temel fonksiyonu yerine getirmek amacıyla ortaya çıkmışlardır. Birincil ve öncelikli görevleri sistematik biçimde öğrenmek, araştırmak, üretmek ve bu elde edilen bilimsel bilgilere ulaşacak bilim insanı kadroları yetiştirmektir. Bir diğer işlevi ise, elde edilen bilimsel bilgilerin çoğaltılması ve yaygın hale getirilmesidir (San, 1993, ss. 1-2). Saylan (1990, ss. 31-36) üniversite ve toplumun birbirinden ayrılamayacağı belirtmektedir. Bu iki oluşum birbirleri için vardır ve birinin yokluğu diğerinin gelişimini de etkilemektedir. Üniversiteler, toplumla bütünleşebildikleri oranda gelişimlerini sürdürür. Üniversitelerin kurumsal olarak üstlendikleri bu fonksiyonlar, toplumdaki bireyleri bilim ve bilgi çerçevesinde ileriye taşımayı amaçlayarak daha eğitilmiş, donanımlı ve nitelikli bireyler haline getirmektedir.

Birçok düşünürün göre, kentler, medeniyet ve halkın egemenliğine dayanan yönetimin doğduğu yerlerdir. *Kent havasının insanları özgür kıldığına* dair Almanlara ait atasözü de bu düşünceye dikkat çekmektedir. Kent ve medeniyet ile politika aralarındaki yakın ilişki çok farklı dillere yayılmıştır. Kent (civitas) kavramı, Latin dil gruplarında uygarlık (civilization) ile benzer anlam taşıdığı farz edilmektedir. Arapça'da *medina* kentin; *medeniyet* ise uygarlığın doğrudan doğruya ifadesi olarak varsayılmaktadır (Keleş, 2009, s. 112). Kentin; düşünürler, diller ve toplumlar tarafından aynı, benzer ya da yakın anlamlarda tasnif ve tarif ediliyor olması, bir süreci ifade etmesindedir. Politika, medeniyet, uygarlık gibi bu süreçler insanların bir arada yaşamasının sonucu olarak ortaya çıkan genel ve evrensel yapılarıdır.

Kentler, yaşamlarına bir arada devam eden insanların, topluluk halinde yaşamlarının sonucunda oluşan ve bu yaşam şekilleri yoluyla biçim kazanan mekânlardır. Mekânsal olarak kentler, sadece biçimsel olarak değil, ekonomik, siyasi, kültürel ve toplumsal nitelikleri de bünyelerinde barınmasına imkân tanırlar. Kent demek, medeniyet demekle aynı anlamda kullanılmaktadır. İnsanoğlu medeniyetten uzak kalmayı istemez (Kaya, 2007, ss. 5-6). İnsanların birlikteliğinin sonucu oluşturulan kentler aynı zamanda canlı olma özelliği ile toplumsal olayların ve olguların gerçekleştiği mekânlar haline de dönüşmektedir. Gerçekleşen bu toplumsal olayların ve değişen mekânların uzağında kalmak kişilerin ve toplumların isteyeceği ve tercih edeceği bir hal değildir; çünkü tüm bu süreçler, yaşayan canlı bir toplumu anlamlandıran dönüşümlerdir.

Bir ülkenin kalkınmasında başlıca etkili olan unsurların; doğal kaynaklar, sermaye ve insan gücü olduğu var sayılarak bu unsurların doğru ve yararlı olacak şekilde kullanılması beklenmektedir. Bu sebeple, kalifiye insan gücü yetiştirme sorumluluğunu üstlenen üniversiteler kurumsal olarak bilgi, yetenek, güzel ve doğru alışkanlıklar kazanılmasını sağlama gayreti içerisinde olmalıdırlar (Deniz ve Sümer, 2010, ss. 115-127). Üniversitelerin ana işlevlerinden birisi, eğitim ve öğretim etkinlikleri neticesinde, kalifiye bireyler yetiştirmektir. Yıllar içerisinde

eğitim işlevinin üniversiteler ve bağlı birimlerince eksiksiz biçimde karşılanmadığı sonucuna varılmıştır. Bilimsel bilgiler üniversiteler tarafından üretilerek topluma yayılmakta ve bu fonksiyonel yapısıyla da gelişme ve ilerlemenin en önemli ayağını oluşturmaktadır. Yirmi birinci yüzyılda toplumlarda meydana gelen hızlı değişimler, kamu kurum ve kuruluşlarından beklentilerde ve ihtiyaçlarda farklılıkların yaşanmasına yol açmaktadır. Bu değişim ve dönüşümlere katkı sağlayacak kurumlardan birisi de üniversitelerdir. Artık üniversiteler piyasanın ve toplumun beklentilerine, yerel, bölgesel ve ulusal düzeylerde ilerlemeye, ekonomik ve toplumsal yaşama, üretilen enformasyon ve teknoloji ile, sunduğu kültürel, sanatsal, sportif ve sosyal imkanlarıyla katkı sağlamaya çalışmakla yetinmeyip bu değişimin devam edebilir olmasına da öncülük etmektedirler.

Üniversitelerin buldukları yörelerin ve bölgelerin ekonomisine katkısı üç şekilde olmaktadır; Doğrudan, dolaylı ve toplam. Doğrudan katkılar, direkt gelir ve direkt istihdam katkıları olarak iki şekilde incelenmektedir. Direkt gelir katkısı, üniversite personeline ödenen maaşları ifade ederken; direkt istihdam katkısı üniversitelerde hizmet veren tüm çalışanların katkısını belirtmektedir. Dolaylı katkılar, bölgede yaşayan bireylerin üniversite kurumuna, çalışanlarına ve öğrencilerine yaptıkları satışlar doğrultusunda oluşan geliri ve istihdamı açıklamaktadır. Toplam katkısı ise, diğer katkı türlerine bağlı olma şartıyla belirlenmekte ve gelirle birlikte istihdam hususlarındaki artışa karşılık gelmektedir (Erkekoğlu, 2000, s. 214; Erilli, 2018, s. 84; Atik, 1999, s. 99). Tüm bu ekonomik katkılar, aslında üniversitelerin devlet ve halk arasında bir köprü görevi sağladığını ispatlar niteliktedir. Bu ekonomik akış yükseköğretim kurumlarının ilçelere kurduğu MYO'lar sayesinde daha çok fark edilebilir hale gelmektedir; çünkü mekânsal olarak il merkezlerine göre daha küçük yerleşmeler olan ilçeler için ayrıca bir gelir ve geçim kaynağı oluşturmaktadır.

Türkiye’de her il merkezinde ve bazı büyük ilçelerde bulunan üniversiteler ve bu üniversitelerin kendi birimlerine gerçekleştirdikleri yatırımlar, orada çalışan her türlü kişilerin maaşları, özeld kentın ekonomisine ve genelde ise ülkenin ekonomisine katkı yapmaktadır. Ayrıca üniversite çalışanlarının ve öğrencilerin hayatlarını idame edebilmeleri için gerçekleştirdiği her türlü finansal süreçler, oradaki kurumların gelir-gider ve harcamaları olarak düşünülmelidir. Bu şekilde değerlendirildiğinde de elde edilen kazanç kentın ekonomik olarak gelişmesine ve kalkınmasına ciddi destek sunmaktadır.

Yükseköğretim kurumlarının, kuruldukları bölgeye sağladığı katkılar fikri ve konusu sürekli tartışılmakta ve araştırılmakta olup bu doğrultuda iki farklı yaklaşımdan söz etmek mümkündür. Birinci yaklaşım bu kurumların, sadece belli koşulları kendi bünyesinde barındıran büyük şehirlerde kurulmasını doğru bulurken, diğer yaklaşım ilçelerde yer alan yükseköğretim kurumlarının veya onları MYO gibi birimlerinin, oraya önemli katkılar sağladığı iddiasıdır. Bu makale, özünde, yükseköğretim kurumlarının ülke geneline dağılmasının önemi üzerinde durulmasının yanı sıra, yaşanan farklı problemleri de dile getirmeyi hedeflemektedir. Üniversitelerin ekonomik, sosyal ve kültürel etkileri bağlamında katkılarının olduğu, buldukları yerin halkı tarafından açık şekilde ifade edilirken, eğitim kalitesinde bazı eksiklerden de söz edilmektedir.

Afyonkarahisar ili Çay ilçesinde yer alan Çay MYO’nun, ilçe halkı tarafından kabullenildiği ve değerinin kavranıldığı düşünülmektedir. Bununla beraber bu kurum belirli sayıda bölüme, programa, öğrenciye, öğretim elemana ve diğer çalışanlara sahiptir. Kurum eğitim ve öğretimin yanı sıra birçok sosyokültürel faaliyetler gerçekleştirilmektedir. Çay halkı, ilçede bulunan MYO’nun, bölgeye birçok açıdan katkıda bulunduğunu düşünmektedirler. Çay MYO’nun sosyokültürel alanlar başta olmak üzere, ilçenin ekonomisine ve başka alanlarda önemli derecede katkı sağladığı ve canlılık getirdiği belirtilmektedir. Farklı il ve ilçelerden Çay MYO öğrencisi olarak gelen kişilerin ilçeyi olumlu yönde değiştirdiği, bunun da ilçeye kültürel anlamda bir zenginlik ve çeşitlilik kattığı varsayılmaktadır.

2. Taşrada Yükseköğretim Kurumu Açılmasına İlişkin Tartışmalar

Üniversitelerin büyük ve en büyük kentlerde yoğun şekilde açılması, kısa dönemde bazı kolaylıklar sağlamanın yanında, uzun dönemde bu kentlerin altyapılarının ihtiyaçları karşılayamaz hale gelmesine, yoğun göçler sonucu çarpık ve düzensiz kentleşmeye ve diğer bölgeler ile aralarındaki gelişmişlik düzeyinin artmasına sebep olabilmektedir.

İnsan yaşamında bilim önemli bir yere sahip olup yaşamımızı sürdürmeye devam ettiğimiz dünyada ait olduğumuz kültürün ve yabancı olduğumuz diğer kültürlerin öğrenilmesi, değerlendirilmesi ve tartışılması, bilimin işlevlerinin kavranmasını gerektirmektedir (İnam, 1999, s. 26). Bu görevleri yerine getirmek üzere il merkezlerine kurulan üniversiteler ve il merkezindeki fakülteler, enstitüler, yüksekokulları ve MYO’lar ile ilçelere kurdukları bazen fakülteler daha ziyade MYO’lar, kültürlerin kaynaşması, uyuşması ve birleşmesi için önemli roller üstlenmektedir.

Literatüre bakıldığında, özellikle yakın dönem çalışmalarında, üniversitelerin buldukları kentle olan ilişkisinin sıklıkla işlendiği görülmektedir. Hem dünya genelindeki hem de ülkemizdeki üniversiteler, sosyal ve ekonomik eşitsizlikleri ortadan kaldıran, kentın kalkınmasını ve gelişmesini sağlayan önemli bir aktör olarak değerlendirilmektedir. Bu noktada, geri kaldığı düşünülen kentlere üniversite açılması neticesinde bölgenin

canlanacağı düşünülmektedir. Kentlerde üniversitelerin açılması ile o kentin ivme kazanmasına ve canlanmasına sebep olmaktadır (Ergün, 2014, s. 216).

Çünkü kentler, ekonomik, kültürel, sosyal ve çevresel özellikler başta olmak üzere, birçok bakımdan kalkınma ve gelişme yarışına aynı noktadan başlamamakta olup bu yarışa geriden başlayan kimi kentler ve ilçeler bulunmaktadır. Böylelikle fakülteler ve MYO'lar kuruldukları yere beraberinde getirdikleri ve kazandırdıkları özellikler ile kalkınma, gelişme ve ilerleme süreçlerini hızlandırmaktadırlar.

Üniversiteler; eğitim-öğretim faaliyetleri yoluyla donanımlı bireyler yetiştirmenin yanı sıra farklı bazı işlevler de üstlenmektedirler. İş sahası oluşturma ve harcamalarla üniversitelerin ait oldukları yerlere yaptıkları ekonomik katkılar değerlidir. Üniversiteler ve çeşitli birimleri kuruldukları yörelerin ekonomisinde canlılık oluştururken, para akışında da hareketlilik sağlamakta; böylelikle istihdam alanları için yeni ve farklı imkânlar oluşturmaktadırlar (Erilli, 2018, s. 81). Bu nedenle halk, genellikle yükseköğretim kurumlarının mümkünse fakülte ve MYO değilse hiç olmazsa MYO ve diğer akademik birimlerin açmasını istemekte ve desteklemektedir.

Türkiye’de büyük kentlerin dışına üniversitelerin kurulması, daha az gelişmiş şehirlere ilim, irfan ve kültür taşıma perspektifinden inceleme konusu olsa da zamanla üniversiteler eğitim-öğretimin içeriği, amaçları ve kalitesi bakımlarından da tartışılır hale gelmişlerdir. 1970’li yıllarda Karadeniz Teknik Üniversitesi ve Atatürk Üniversitesi’nin fonksiyonlarını gereği gibi yapamamalarına ilişkin Keleş’in (1972, ss. 31-32) saptamalarını anımsamak gerekmektedir. Üniversitelerin desteklenmesinden ziyade bu kurumlara karşı çıkılması ve bu durum neticesinde ise halkın üniversiteye yabancılaşması bazı sorunlara neden olabilmektedir. Bu sorunların başında üniversitelerin bilgi, beceri, fikir, değer ve kültür aktarma işlevinin sektöre uğraması gelmektedir.

Bazı kentler ve ilçelerde, kent/ilçenin nüfusu içerisinde önemli bir orana denk gelebilen üniversiteli genç nüfus, oradaki tüketim kalıplarını dönüştürmekte ve şekillendirmektedir. Böylelikle kentin sahip olduğu ekonomik iş kollarının gelişmesine ve yeni iş kollarının da oluşmasına katkı vermektedir. Kentlerin zaman içerisinde hızlı biçimde alansal olarak büyümesi, artan nüfusun ve yoğun konut taleplerinin bir sonucudur. Böylelikle, üniversite inşa edilen kentlerde, bilhassa küçük ve orta büyüklükteki kentlerde, büyüme hızının artışından söz etmek mümkündür. Bu zamana kadar çoğu il ve ilçede üniversite ve/veya MYO gibi akademik birimleri kurulması talebinin altında yatan ana sebep de budur (Işık, 2008, s. 162). Türkiye’de yükseköğretim kurumlarının il merkezlerinde kurulan fakülte, enstitü, yüksekokul ve diğer akademik birimleri ilçe merkezlerinde kurulan MYO’ların ve bazen fakültelerin bıraktığı izler, kentsel mekânın büyüklüğüne göre farklılıklar gösterebilmektedir. Bunun nedeni ise, ölçek bakımından küçük yerlerde meydana gelen sosyal, kültürel, ekonomik ve diğer değişimlerin daha hızlı ve büyük olmasıdır. Dolayısıyla sosyolojik olarak taşra kabul edilebilecek il ve ilçelerde fakülteler, yüksekokullar ve MYO’lar açılması talebindeki ve desteklenmesi altında yatan nedenler bu akademik birimleri o yöreyi geliştirecek, ilerletecek ve kalkındıracak sebepleri bünyesinde barındırıyor olmasıdır.

Daha büyük kentlerdeki yaşam tarzlarının cazip olması nedeniyle, çoğunlukla büyük kentlerdeki üniversitelerin öğretim elemanı ve öğrencisi olmak için bir yarış bulunmaktadır. Bu yarış ise öğretim elemanının ve öğrencinin kalitesini artırarak; yükseköğretim kurumlarının bilgi aktarma ve araştırma kalitesini yükseltebilmektedir. İl merkezlerinde yer alan üniversite akademik birimlerinin kendileriyle ilgili karar ve kontrol mekanizmalarına ulaşılabilirlikleri daha yüksektir. Üniversitelerin çevreyle uyumu arttıkça çevreye yönelik araştırmalarda artacaktır. Bu durum, Türkiye’de yer alan üniversitelerin araştırma işlevlerinin gelişmediğinden dolayı buna yönelik kurumsal bir değişim getirilmediği takdirde kısıtlı kalacaktır (Tekeli, 1972, s. 36). Üniversitelerin özgür olma ve özerklik ruhu yönetsel anlamda Türkiye’de zaman zaman bazı baskılara, engellere ve engellemelere takılmaktadır. Üniversitelere gereken özerklik ve sorumluluklar tanınarak; kaliteli öğretim elemanı ve öğrenci kapasitesi desteğiyle nitelikli bilgi üretme ve bilgiyi aktarma konusunda sergiledikleri performans daha yüksek olabilecek ve yörelerine sosyoekonomik ve kültürel katkıları da artabilecektir. Yukarıdaki değerlendirmelerin, o yılların kendi dinamiği içerisinde düşünüldüğünde haklılık payı olabilir. Ancak, yaşanan ekonomik ve teknolojik gelişmeler ışığında yeni analiz ve değerlendirmelere ihtiyaç duyulmaktadır.

Üniversiteler, sosyal, kültürel ve ekonomik yapıların değişim süreçlerinde önemli bir yere sahiptir. Toplumların karşılaştığı sorunların çözümünde yeni bilgi ve teknolojilerin kullanımı ile gelecek için stratejik ve prestijli bir öneme sahiptirler. Üniversiteler daima değişim ve dönüşümün ana merkezi kurumlar arasında yer almaktadır. Üniversiteler ve akademik birimleri kendilerine verilecek çeşitli destekler ve alt yapı hizmetleriyle orantılı olarak kendilerine verilen görevlerde daha başarılı olacaktırlar (Ergün, 2003, s. 68). Dünyada söz hakkına sahip gelişmiş veyahut önde gelen ülkelere bakıldığında ilk olarak fark edilebilecek özelliklerinden birisi üniversiteler dahil her düzeyde eğitime yaptıkları yatırım ve desteklerdir. Çünkü bu ülkeler gelişmenin, ilerlemenin ve önde olmanın gereklilikleri arasında eğitime verilen değeri önemli görmektedirler. İletişim ve ulaşım alanında son yıllarda çok önemli gelişmeler olmakta ve üniversiteler de bu gelişmelerden payına düşeni almaktadır. Bu kapsamda, küçük bir il sayılabilecek Afyonkarahisar ili Çay ilçesi ve orada bulunan Çay MYO hakkında genel bilgilere değinmek gerekmektedir.

3. Çay İlçesi Hakkında Genel Bilgiler

Şehirler daima gelişen, yenilenen, yıkılan ve yeniden kurularak yaşamayı sürdüren dinamik organizmalardır. Şehirler zamanla yıpranır, yaşayanları örseler, istilaya uğrar ve sonunda da yıkılır veya geriler. Bütün bu yıkım ve gerileme karşısında mücadele eden ve gerilemeye boyun eğmeyerek yaralarını saran şehirler zamana meydan okumayı başarırlar. Bu şehirlerden birisi de on bin yıllık tarihi ile Çay'dır (Bayar, 2011, s. 9). Afyonkarahisar iline bağlı olan Çay ilçesi; konum olarak, çeşitli illerin birbirine bağlandığı önemli karayollarının kesişim noktasında bulunmakta olup demiryolu ulaşımının da olması birçok avantaj sağlamaktadır.

Çay ilçesinin nüfusu 2021 yılı verilerine göre 31 bin 777'dir. İlçenin merkez nüfusu 14 bin 599; belde ve köylerin nüfusu ise 16.178'dir. İlçeye bağlı 20 adet köy bulunurken, 26 adet mahalle yer almaktadır (tuik.gov.tr, 2021). Çay halkının tarım ve hayvancılığın yanı sıra hizmet sektöründe çalışarak geçimini sağlamaktadır. Konum olarak ise; Çay ilçesi, Afyonkarahisar- Konya karayolunun 48. kilometresinde, Sultan Dağlarına yaslanan, Karamık ve Eber Göllerinin arasında yer alan, yeşilliklerle bezeli bir ilçedir. İç Ege Bölgesinde yer alan Çay ilçesi, Ege, Akdeniz ve İç Anadolu Bölgelerinin buluştuğu güzergâh üzerindedir.

Çay MYO, 1994-1995 yılı itibariyle, İnşaat ve Makine Resim Konstrüksiyon bölümü aracılığıyla eğitim ve öğretim hayatına başlamıştır. Devam eden yıllarda Elektrik ve Otomotiv bölümü eklenmiştir. 2023 yılında MYO'da bulunan bölümler ise Elektrik, Otomotiv Teknolojisi, Muhasebe ve Vergi Uygulamaları, Kimya Teknolojisi, İşletme Yönetimi ve Çocuk Gelişimi'dir. MYO bünyesinde 642 öğrenci, 12 akademisyen ve 13 idari personel yer almaktadır (caymyo.aku.edu.tr, 2022). Öğrencilerin çoğu çevre illerden ve ilçelerden gelmektedir.

4. Araştırma Yöntemi

Araştırmada nitel araştırma yöntemine bağlı kalınarak yarı yapılandırılmış görüşme tekniğiyle veri toplanmıştır. Bu yöntemin seçilmesindeki amaç; nitel araştırmaların bireylerin veya grupların, toplumsal ya da bireysel sorunlara atfettikleri anlama değinmesi ve bu sorunların incelenmesini sağlayan yorumlayıcı çerçevelerin kullanımını içermesidir. Bireysel ve toplumsal sorunlara eğilen nitel araştırmacılar; araştırmalarında, bireye veya mekâna duyarlı olan veri koleksiyonlarını ve tümevarım ile tümdengelim barındıran örüntü ve temaları kuran veri analizlerini içeren nitel yaklaşımı kullanmaktadırlar (Creswell, 2020, s. 45). Farklı bir ifadeyle nitel araştırmaların amacı, toplumsal eylemi anlamak, yorumlanmak ve soyut olarak açıklamaktır. Nitel araştırmalar yorumlayıcı yaklaşım doğrultusunda hareket etmektedir. Bu çalışmalar, toplumsal olguları içinde buldukları bağlam çerçevesinde değerlendirmeye çalışan çalışmalardır (Gönc Şavran, 2015, s. 22). Nitel araştırmanın amacı; bireylerin yaşamlarını nasıl anlamlandırdıklarına dair anlayış geliştirme, anlamlandırma sürecinin hatlarını belirlemek ve insanların yaşamları boyunca deneyimledikleri şeyleri nasıl yorumladıklarını ortaya koymaktır (Merriam, 2018, s. 14) Bu çalışmada veri toplamada yarı yapılandırılmış görüşme ve gözlem tekniğinden yararlanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme tekniği, görüşme sırasında konunun gidişatına göre farklı sorular sorma imkânı sunduğu için tercih edilmiş olup bu sayede derinlemesine bilgi elde edilebildiği düşünülmektedir. Çalışmada önceden hazırlanan sorulara ek olarak, gerekli görülen durumlarda farklı sorular da katılımcılara sorulmuştur.

Bilimsel çalışmalarda araştırmanın evreni, problemin cevaplanmasında rol oynayan bütün bireylerin meydana getirdiği grubu veya araştırmacı tarafından belirlenen koşullara uygun olan grubun tamamını ifade etmektedir (Gönc Şavran, 2012, s. 145). 2022 yılında gerçekleştirilen bu araştırmanın evreni Afyonkarahisar İlinin Çay İlçesinde yaşayan bireylerdir. Yapılan görüşmelerde amaçsal örneklem seçim tekniği kullanılmıştır. Bu doğrultuda evren içerisinden örneklem olarak seçilen beş erkek ve beş kadın olmak üzere toplam on katılımcıyla görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Elde edilen bulgular değerlendirilip yorumlandıktan sonra katılımcı sayısı üzerinde fikir birliğine varılmış, tekrara düşmemek için katılımcı sayısının yeterli olduğu kanaatine ulaşılmıştır. Katılımcılar seçilirken; ilçede ikamet etmelerine, farklı yaş gruplarından olmalarına ve değişik meslekleri icra etmelerine özen gösterilmiştir. Örneklem, ilçe merkezinde yaşayan bireylerden seçilmiştir. Bunun nedeni ilçeye bağlı olan köylerde ve kasabalarda yaşayan bireylerin Çay MYO'yu ve etkilerini gözlemleme şanslarının az olmasıdır. Görüşmeler öncesinde tüm katılımcılara söylemlerinin kaydedileceği ifade edilerek onayları ve çalışmada gönüllü olarak bulduklarına dair onamları alınmıştır. Değerlendirme yapılırken katılımcıların ifadelerinin doğrudan aktarılması hususuna da önemle dikkat edilmiştir.

5. Bulgular

MYO'lar buldukları bölgelerin sosyokültürel yapısını etkileyen kurumlardır. Eğitim, öğrenim, ekonomi, sosyal yaşam ve iletişim gibi birçok hususta bu kurumların etkileri görülebilmektedir. Sadece eğitim ve öğrenim fonksiyonu olduğu düşünülen MYO'lar bölgenin ekonomisine, sosyal dokusuna, kültürüne ve eğitimine sunduğu katkı sayesinde sosyokültürel yönden gelişime de zemin hazırlamaktadır.

Yani meslek yüksekokulu Çay'ın gelişimi için önemli bir değer. Hem sosyal olsun, hem kültürel olsun. Gençlerimiz buraya gelip sosyalleşme imkânı buluyor. Hem buradaki vatandaş farklı insanlar tanıyor (E2).

Yapılan görüşmeler Çay MYO'nun bölgeye sosyokültürel olarak olumlu etkilerini ortaya koymaktadır. Özellikle eğitim için gelen öğrencilerin farklı kültürlerden olması ilçe için bir değer olarak görülmektedir.

Ben de üniversiteyi dışarıda okudum. Farklı yerlerden insanların bir araya gelmesi güzel. Hatta Çay gibi küçük bir ilçe için daha iyi. Keşke imkân olsa da daha büyük üniversite açılrsa buraya. Üniversite demek gelişim demek. Farklı bir kültür. Hem buradaki gençler okumaya teşvik olur, hem gelen öğrenci memnun olur. Üniversite güzel ama buradaki çok büyük değil (K4).

MYO'nun elbette faydası vardır. Farklı yerden birçok insan geliyor, kaynaşiyor. Burada yaşamını sürdürüyor. Yani farklılık iyidir (E4).

Bakıldığında farklı kültürlerden insanların bir araya gelmesi güzel. Öğrenciler farklı yerlerden gelip burada yaşıyorlar. Kendi yaşam biçimleri ile buraya farklılık katıyorlar. Halk için de bu böyle. Çay halkının bu durumdan şikâyetçi olduğunu düşünmüyorum (K1).

Yukarıdaki ifadelerde de görüldüğü üzere, farklı kültürlerden insanların gelmesi bölge halkı tarafından olumlu karşılanmaktadır. Bu durumun sosyokültürel açıdan gelişmeye sebep olacağı düşünülmektedir.

Öğrenci sayısı az olduğu için sosyokültürel olarak büyük etkilerden bahsetmek doğru olmayabilir. Ancak farklı insanların bir araya gelmesi elbette güzel bir şey. Belki Okulun bölümleri, öğrenci sayısı arttırılrsa bu etki daha net görülebilir (K2).

Farklı bir düşüncede ise öğrenci sayısının az olması nedeniyle geniş çaplı bir sosyokültürel etkiden söz edilemeyeceği aktarılmaktadır. Nicelik olarak az olanın etkisinin de az olacağı düşüncesi bulunmaktadır. Bu duruma çözüm olarak Çay MYO bölümlerinin ve öğrenci sayısının arttırılması fikri sunulmaktadır.

MYO'ların etkilerine bakıldığında bir başka önemli unsur olarak ekonomi karşımıza çıkmaktadır. MYO'lar buldukları bölgenin ekonomisini çeşitli yönlerden etkilemektedir. Çay MYO için de bu durum geçerli olup Çay MYO öğretim elemanları, diğer çalışanları ve öğrenciler yöre/ilçe ekonomisine katkı sağlamaktadır. Ayrıca mevcut programlarda kalifiye eleman yetişmesi hem bölge hem de ülke ekonomisi için önemlidir.

Çok büyük bir gelir kaynağı. Bugün 500 kişi dediğimizde, her kişinin bin lira harcadığını düşünürsek 500 bin lira gibi bir para her ay Çay'a girecek. Fakat bu pandemi döneminde değil, pandemiden önce faydası vardı. İnşallah pandemiden sonra da faydası olacak. (Öğrenci) Sosyal yönden halkı olumlu etkiler. Öğrenci gittiği yere değişim getirir. Çay'da 10'un üzerinde kafemiz vardır. Belediyemizin ve konumunuzun gereği lokantalarımız vardır. Bu kafeler öğrencilere göre açıldı. Hatta Afyonkarahisar ilinde en güzel kafeler bizde. Öğrencilerin hem ekonomik yönden hem de sosyal yönden çok faydaları var (E1).

Ekonomik olarak elbette olumlu etkiliyordur. Öğrenci burada kalıyor. Yurt olsun, ev olsun. Burada alışveriş yapıyor. Karnını doyuruyor. Bunlar esnaf için iyi şeyler. Keza okul çalışanları da öyle. Bunlar Çay'ın gelişmesi için önemli. Ekonomik olsun, kültürel olsun... (K1).

Çay MYO'nun yöreye ekonomik olarak katkıları olduğu düşünülmektedir. Ancak COVID-19 pandemisinin olumsuz etkilerinden söz etmek mümkündür. Pandemi sürecinde Çay MYO'da eğitimin uzaktan yapılması ekonomik faaliyetleri kısıtlı hale getirmiştir. Bu durum Çay MYO'nun ekonomik katkısını bir dönem sekteye uğratmıştır.

Benim Çay'da 5. yılım. Buradaki esnaf, öğrencinin çok faydasını görmüştür. Yani M. Abi (esnaf) daha iyi söyler ama bence öyle. Pandemiye kadar; buraya gençler geliyor, gezip tozuyor, ev kir alıyor, alışveriş yapıyor, kafeye gidiyordu. Yani bir şeyler tüketiyor illa ki. Son iki yıldır öğrenci yok. Bu da esnaf ve yerli halk için önemli... (E2).

Ben yıllardır burada esnaflık yapıyorum. Allah'a şükür halimiz keyfimiz yerinde. Ama öğrenci buradayken işler 2-3 kat artıyor. Ben gerekirse okula da sipariş götürüyorum. Öğrencinin hoşuna gidiyor. Öğle aralarında, akşamları geliyorlar. M. Abi derler bana arkadaş gibiyiz. Gelirler, otururlar, yemeklerini yerler, sohbet ederiz. İki yıldır ama tadı pek yok (pandemi nedeniyle) (E3).

MYO ekonomiyi olumlu etkiler. Sonuçta o kadar insan geliyor buraya. Ye, iç, gez hepsi parayla sonuçta. Herkes için iyi bir şey. Tabi son yıllarda okul kapalı (pandemi). Baya etkilemiştir ekonomiyi. Şuradan bir markete sorsak, bir lokantaya sorsak kötü oldu derler. Çünkü öğrenci bir hareket getiriyor (E4).

Sosyokültürel ve ekonomik boyutları ele aldıktan sonra bölge halkının Çay MYO'ya ve öğrencilerine bakış açısına da değinmek gereklidir. Bu noktada MYO'lara yönelik iki farklı görüş olduğunu söylemek mümkündür. Bu görüşler basit şekilde; MYO'ların gereksiz olduğunu düşünenler ve MYO'ların faydalı olduğunu düşünenler olarak ifade edilebilmektedir. Yapılan görüşmeler göz önüne alındığında bölge halkının MYO'yu faydalı gördüğü sonucuna ulaşılmıştır.

Meslek yüksekokulunu sevmemek abesle iştigaldir. Bu çocuklar kalifiye eleman yani. Bugün yüksekokulda bir mühendis iş bulamazken bu çocuklar başarılı olursa rahatça bir iş bulabiliyorlar. Türkiye'nin ihtiyacı da bu ara bölümlerdir. Kalifiye eleman olması, daha çok staj yapmaları, halkla iç içe olmaları, hayatı daha iyi tanımaları

bu öğrencilerin faydasına. Bir mühendise ihtiyaç varsa 10 tane meslek yüksekokulu öğrencisine ihtiyaç var (E1).

MYO'lara yönelik olumlu bakış, öğrencilere yönelik bakış açısında da ortaya konmaktadır. Çay halkı öğrenciye yönelik olumsuz yargı taşımamaktadır. Öğrencilerin kimseye bir zararının olmadığı, öğrencilerin sevildiği, onlara sıcak davranıldığı ve yardımcı olunduğu aktarılmaktadır.

Ben de, Çay Belediye Başkanı, Emniyet Müdürü yani herkes her yönden talebelerin rahat etmesi için beraberlik oluşturuyor. (Halk) Çok iyi bakıyor. Her buluşmamızda öğrencilere soruyoruz, bir ihtiyacınız var mı? Sizi rahatsız eden bir konu var mı? Dileklerini, temennilerini, şikâyetlerini her zaman alıyoruz (E1).

Onlar da (öğrenciler) bizim evlatlarımız. Benim bir oğlum bir kızım neyse onlar da öyle. Vatanına milletine faydalı olsunlar yeter (K3).

Biz halk olarak öğrenciyi severiz. Bize bir zararları yoktur. Gelirler yurtlarında kalırlar, akşam olunca kafeye giderler. Takılırlar. Ne bizim onlara zararımız olur ne onların bize. Ha bazı yerde sevilmez doğru. Öğrenci geldi bizim oğlumuz kızımız var. Biz bozuluyoruz falan. Mesela B.'de böyledir, ama bizde değil. Bizim ilçemiz öğrenci için cennet (E3).

Bence olumsuz bir bakış yoktur. Çünkü öğrencinin kimseye bir zararı yok. Halkla çok fazla etkileşime girilmediği için halkın rahatsız olacağını düşünmüyorum. Ha yaşı büyük olan amcalar, teyzeler yadırgıyor olabilir onu bilmiyorum. Ama genel anlamda sıkıntı olduğunu düşünmüyorum (K1).

Okul iyidir. Çocukların okuması büyük adam olması önemli. Bizde de üniversite olması faydalı elbette. Çocuklarımız okusunlar. Biz okuyamadık, ben 18 yaşında evlendim. Keşke okusaydım ama yaş geçti artık (K5).

Çocuklar buraya okula geliyorlar okumaya. Bizim için güzel bir şey. Okusunlar, devlete millete yararlı insan olsunlar. İnsan olmak önemli. Bizlere bir zararları yoktur. Kendi hallerinde gelirler otururlar giderler (E5).

İfadelerden görüldüğü üzere, halk tarafından Çay MYO öğrencilerine yönelik olumlu tutum sergilenmektedir.

Çay MYO'nun bölgeye sosyal, kültürel ve ekonomik katkılarını net biçimde ortaya koyabilmek adına katılımcılara MYO kurulmadan önceki ve kurulduktan sonraki süreç hakkında bir soru yöneltilmiştir. Cevaplarda ise Okulun kurulmasıyla birlikte bölgede bariz olumlu yönde değişiklikler meydana geldiği belirtilmiştir.

Gözle görülür bir gelişme var. Öğrenci olduğu zaman gelişme oluyor. Esnaf mesela onları bekliyor. Hatta kendini öğrenciye göre hazırlıyor. Büyük faydası var. 500 kişi deyip geçmeyin bir fabrika gibi. Yani bu 500 kişilik bir fabrika (E1).

...SEKA fabrikasının iş için önemli olduğunu söylediler. Sonra kapanmış. Okulun açılması burayı etkilemiştir. Tarım ve hayvancılıkla uğraş var, öğrenci de farklı gelir imkânı sunar illa. Yer, içer, gezer. Bana göre Covidi (pandemi sürecini) saymazsak okul Çay için lazım. Hem eğitim olarak, hem ekonomi olarak (E2).

Konuyla ilgili bir diğer husus ise MYO'ların bölümleri üzerinedir. Görüşmelerde halkın, Çay MYO'da yer alan bölümlere dair kısıtlı bilgiye sahip olduğu görülmüştür; ancak katılımcılar bölgeye katkı sağlayacak bölümlerin (tarım-hayvancılık üzerine) açılması gerektiğini ifade etmiştir. Ayrıca öğrenci sayısının az olduğu ve artırılması gerektiği de belirtilmiştir.

Eğitim nasıl oluyor bilmiyorum ama daha artırılabilir bence (bölüm). Çay okulu da halkı da bunu kaldırır. Bölüm artırılması daha çok öğrenci demek. Çay'ın gelişmesi için yapılmalı. B. (farklı bir meslek yüksekokulu) bakıyoruz binlerce öğrenci var. Çay bunu yapamaz mı? Yerleşim olarak, yaşam olarak daha iyi (E2).

Okulda çocuk gelişimi üzerine bir bölüm olduğunu biliyorum. Zaten son zamanlarda rağbette olan bir bölüm. Diğer bölümleri bilmiyorum ama duruma göre bölümler açılabilir veya genişletilebilir. Daha fazla öğrenci olması eğitim için, ekonomi için, kültür için önemli... (K1).

Okulda çocuk gelişimi, motor (bölümleri) falan var. Bunlar da güzel. Tarım, hayvancılık, veterinerlik gibi bölümler açılabilir. Buranın geçim kaynağı odur. Ben daha fazla bölüm açılması taraftarıyım. Çayımız öğrenci şehri. Havası güzeldir, yeşildir. İmkân, olanak var. Okulumuzun etrafı boş. Yeni binalar yapılabilir. Farklı bölümler açılabilir (E3).

Çocuk gelişimi diye bir bölüm biliyorum. Yani bakıldığında kontenjan yetersiz bana göre. Öğrenci sayısı az. Hem bölüm artırılmalı hem kontenjan artırılmalı (K4).

Görüşmelerde de ortaya konulduğu üzere, Çay MYO'nun bölgeye eğitime ilaveten sosyal, kültürel ve ekonomik olarak katkı sağladığı söylenebilmektedir. Ancak COVID-19 pandemisi sürecinde bu katkının azaldığına dair ortak bir görüş bulunmaktadır. Eğitimin salgın nedeniyle online ortama taşınması Çay İlçesini etkilemiştir. Genel anlamda ise Çay halkının, okula ve öğrencilerine yönelik olumlu bir tutum sergilediğini söylemek mümkündür.

Sonuç

Eğitim, kalkınmakta olan ülkeler tarafından sihirli bir güç olarak görülür. Nitelikli eğitim gerçekleşebilmesi ve yaygınlaşabilmesi ise büyük emeklere ve harcamalara bağlıdır. Bununla birlikte, gelişmelerin ve teknolojinin toplum tarafından içselleştirilmesi, iyi yetişmiş ara eleman gücüyle oldukça bağlantılıdır. Bu noktada MYO'ların ülkelerin ekonomisinde ve kentlerin gelişimde önemli rolleri vardır. Türkiye'de bu anlamda doğru adımlar atıldığı düşünülmektedir; ancak atılan bu adımlar henüz yeterli seviyede değildir.

Çay MYO'nun, bölgeye ekonomik ve sosyokültürel katkılarının araştırıldığı bu çalışmada, yapılan görüşmeler doğrultusunda bazı değerlendirmeler yapılabilmektedir. Bölge halkı, bu kurumun kendileri için önemli olduğunun bilincindedir. Halk yeni bölümler açılması ve öğrenci sayısının artırılması taraftarıdır. Tarım, hayvancılık ve ticaret gibi bölgeye katkı sunacak yeni bölümler açılırken aynı zamanda MYO'nun geliştirilmesi, büyütülmesi ve daha çok öğrenciye hitap etmesi gerektiği de düşünülmektedir. Öğrenciye ise salt maddi odaklı olarak bakılmadığı; öğrencinin kentin gelişmesinde ve sosyokültürel kazanımda da etkili olduğu aktarılmaktadır. Araştırma verileri Çay MYO ve Çay halkı arasındaki ilişkinin güçlü olduğunu göstermektedir.

Bulgular neticesinde, MYO'ların bölgeye sunduğu katkılar göz önünde bulundurulduğunda, bu tarz kurumların gerekli olduğu sonucuna ulaşılmaktadır; ancak kurumların nitelikli bir altyapıya ve eğitime sahip olması için gerekli tedbirler alınmalıdır. Ayrıca MYO'ların bölüm sayısı ve öğrenci kapasitesi de genişletilmelidir. Literatüre bakıldığında ise MYO'ların kalifiye eleman yetiştirme, teknolojik gelişim, istihdam ve hizmet sektörü gibi birçok alanda etkileri üzerine çalışmaların artırılması gerekli görülmektedir. Gelişmenin, kalkınmanın ve ilerlemenin gerçekleşebilmesi için, ilk olarak eğitim kurumları ve çalışanları olmak üzere, herkese belirli görev ve sorumluluklar düşmektedir.

Araştırmacıların Katkı Oranı Beyanı:	Yazarlar, araştırmaya katkı oranlarının eşit olduğunu beyan etmişlerdir.
Destek ve Teşekkür Beyanı:	Yazarlar, herhangi bir destek ve teşekkür beyanında bulunmamışlardır.
Çatışma Beyanı:	Yazarlar, kendileri ve üçüncü taraflar açısından herhangi bir çıkar çatışmasının olmadığını beyan etmişlerdir.
Etik Kurul Raporu Gerekliliği Beyanı:	Yazarlar, çalışma için Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimleri Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu'nun 30.09.2022 ve 2022/289 sayılı kararıyla Etik Kurul Raporu alındığını beyan etmişlerdir.
Sorumlu Editörler:	Prof. Dr. Hüseyin Özgür, Anadolu Üniversitesi

Kaynakça/References

- Akengin, H. ve Kaykı, A. (2013). Şehirleşme Üniversite İlişkisine Bir Örnek: Gazi Magusa, *Marmara Coğrafya Dergisi*, (28), 501-525.
- Atık, H. (1999). Üniversitelerin Yerel Ekonomiye Katkıları: Teori ve Erciyes Üniversitesi Üzerine Bir Uygulama. *Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, (15), 99-109.
- Bayar, M. (2011). *Yeşilin Tarih Yazdığı Şehir: Çay*. Funda Matbaacılık.
- Creswell, J. W. (2020). *Nitel Araştırma Yöntemleri*. (S. B. Demir ve M. Bütün Çev.). Siyasal Kitabevi.
- Deniz, M. E. ve Sümer, A. S. (2010). Farklı Özanlayış Düzeylerine Sahip Üniversite Öğrencilerinde Depresyon, Anksiyete ve Stresin Değerlendirilmesi, *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 35(158), 115-127.
- Ergün, C. (2014). Üniversite ve Kent İlişkisi Üzerine Görüşler: Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Örneği, *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. (31), 21-237.
- Erilli, N. A. (2018). Üniversite Öğrencilerinin Buldukları İl Ekonomisine Katkıları: Cumhuriyet Üniversitesi Örneği. *Uluslararası Ekonomi, İşletme ve Politika Dergisi*. 2(1), 79-96.
- Erkekoğlu, H. (2000). Bölge Üniversitelerinin Yerel Ekonomiye Katkıları: Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Örneği. *Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*. 16, 211-229.
- Gönç Şavran, T. (2012). *Sosyolojide Araştırma Yöntem ve Teknikleri*. *Sosyolojide Araştırma Yöntem ve Teknikleri*. N. Suğur (Ed.). Anadolu Üniversitesi.
- Gönç Şavran, T. (2015). *Toplum, Bilim ve Yöntem*. *Sosyolojiye Giriş*. N. Suğur (Ed.). Anadolu Üniversitesiç <https://caymyo.aku.edu.tr> (Erişim Tarihi: 27.11.2022). <https://www.tuik.gov.tr> (Erişim Tarihi: 15.12.2022)
- Işık, Ş. (2008). Türkiye’de Üniversitelerin Kentleşme Üzerine Etkileri, *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10(3), 159-181.
- İnam, A. (1999). *Bilimin Binbir Yüzü*. Vadi Yayınları.
- Kaya, E. (2007). *Kentleşme ve Kentlileşme*. (2. Bs). Okutan Yayınları.
- Keleş, R. (1972). Yerleşme Kararları Açısından Büyükşehir Dışı Üniversiteler Sorunu, *Mimarlık* Sayı 12, 25-35.
- Keleş, R. (2009). *Yerinden Yönetim ve Siyaset*. Cem Yayınevi.
- Merriam, S. B. (2018). *Nitel Araştırma*. (S. Turan Çev.). Nobel Akademik Yayıncılık.
- San, C. (1993). Bir Toplumsal Kurum Olan Üniversite’de Özerklik ve Bilim Özgürlüğü, *AÜ SBF Dergisi*, 48(4), 149-153.
- Saylan, T. (1990). *Bir Sağlık Bilimci Gözüyle Üniversite ve Toplum, Yükseköğretimde Sorunlar ve Çözümler*. Cem Yayınevi.
- Tekeli, İ. (1972). Büyük Kent Dışı Üniversitelerin Kuruluş Yeri Sorunları Üzerine, *Mimarlık*, (12), 36-40.
- Uzunçarşılı, İ. H. (1988). *Osmanlı Devleti'nin İlmiye Teşkilatı*. Türk Tarih Kurumu.

Ekler/Appendices

Ek-1: Görüşme Soruları

1. Kendinizden bahseder misiniz? (Yaş, Eğitim Durumu, Memleket)
2. Sizce Çay halkının, Çay Meslek Yüksekokulu hakkındaki düşünceleri nelerdir?
3. Çay halkının, Çay Meslek Yüksekokulu öğrencilerine yönelik tutumu nasıldır?
4. Çay Meslek Yüksekokulu programlarının, bölgenin ihtiyaçlarına uygunluğu hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?
5. Sizce Çay Meslek Yüksekokulu'nun, ilçenin sosyokültürel yapısına etkisi var mıdır? Varsa nelerdir?
6. Sizce Çay Meslek Yüksekokulu'nda öğrenim gören öğrencilerin, ilçenin ekonomik yapısına katkısı olduğunu düşünüyor musunuz? Düşüncelerinizi paylaşır mısınız?
7. İlçeye, Meslek Yüksekokulu kurulmadan önce ve kurulduktan sonra ekonomik durum hakkında fikirlerinizi paylaşır mısınız?
8. Konu hakkında eklemek istediğiniz farklı düşünce ve önerileriniz varsa paylaşır mısınız?

Ek-2: Katılımcıların Demografik Bilgileri¹

- E1: Erkek, Kurum Başkanı, 63, Afyonkarahisar
E2: Erkek, Öğretmen, 36, Konya
E3: Erkek, Esnaf, 41, Afyonkarahisar
E4: Erkek, İşçi, 25, Afyonkarahisar
E5: Erkek, Emekli, 67, Afyonkarahisar
K1: Kadın, Doktora Öğrencisi, 29, Afyonkarahisar
K2: Kadın, Öğretmen, 27, Afyonkarahisar
K3: Kadın, Ev Hanımı, 47, Afyonkarahisar
K4: Kadın, Eczacı, 39, Afyonkarahisar
K5: Kadın, Ev Hanımı, 33, Afyonkarahisar

¹ Katılımcılar metin içinde ve Ek-2'de erkek (E), kadın (K) şeklinde ve yanında sıra numarası olacak biçimde kodlanmıştır. Demografik özellikler; cinsiyet, mesleki durum, yaş ve memleket olarak sıralanmıştır.